

[Eriendsson.]

gerne pege på noget, som måske kunne være en løsning. Disse åndssvage, der har nået en vis alder og en vis modning, ville i mange tilfælde, tror jeg, være velegnede til at gå ind i institutionerne og deltage i optræningen af de åndssvage dér i disse simple funktioner, som de først og fremmest skal lære: spise selv, holde sig renlige og den slags ting, beskæftige dem på en måde, som de selv forstår — og det er tit et arbejde, som normale mennesker finder trættende, besværligt og ikke alt for spændende. Jeg tror, at hvis man inddrog den kategori af ældre åndssvage, som har gennemgået en modning som den, jeg omtalte, i dette arbejde og gav dem mulighed for at bo uden for institutionen, så ville de blive meget værdifulde medarbejdere i den optræning, som sker på institutionerne.

Det er jo påvist, at børn af forældre med lidt underlødigt intelligensmæssig udvikling tit gennemgår en meget hurtig intelligensmæssig udvikling i de første par år, og jeg tror, det er, fordi forældre og børn er mere på niveau, end forældre og børn er i familier, hvor forældrene står på et højt intelligensmæssigt niveau. Så ser man til gengæld ofte, men måske det skyldes arvemæssige grunde, eller det skyldes miljøet, at udviklingen går i stå på et vist tidspunkt. Men da disse åndssvage jo ikke kan forventes at komme op på et højt intelligensmæssigt niveau, men skal hentes op langt nedefra, så tror jeg, det ville være en ide, som var værd at tage op til undersøgelse, om man ikke kunne inddrage de voksne, de modnede åndssvage i denne optræning.

Der ville også være en anden fordel ved det: når disse personer skal anbringes uden for institutionerne, efter at man mener, at de nu har gennemgået den tilstrækkelige modning, så ser man meget ofte, at de bliver lokket til kriminalitet eller på anden måde bliver afvigere i det etablerede samfund, fordi de alligevel ikke rigtig kan klare sig. Hvis man bevarede den mulighed, som jeg her har omtalt, og satte dem uden for institutionerne, gav dem et indtryk af, at nu var de med i tilværelsen, så havde man hele tiden den mulighed, at skulle de komme i besværligheder, var hjælpen nær. Men man måtte naturligvis aldrig lade skinne igen-

nem over for dem, at det er derfor, de inddrages i arbejdet.

Der er også åndssvage, der som led i behandlingen har medvirket måske i rengøring eller andre simple pligter, og som bliver kede af, at de, når man nu synes, de er gode nok til at komme ud, ikke kan fortsætte med det, som de var vant til at gøre, og som gav deres liv et indhold.

Jeg vil gerne sige lidt om styringen af hele åndssvageforsorgen. Vi ved jo, at det har været et problem, og vi ved også, at fru Eva Gredal tog håndfast på det, da hun fik mulighed for det, da hun selv blev socialminister. Der kom en styringsgruppe ind, og alene det viser jo, at der har været noget galt; det har været anerkendt, at man ikke havde rigtig hold på planlægningen og udviklingen af dette vigtige område.

Nu er det ikke helt ligegyldigt, hvad det er for folk, man har sat i denne styringsgruppe, og jeg tror nok, at de mennesker, som er sat i styringsgruppen, måske lidt for meget er af samme kategori som dem, de skal styre; altså, der blev ikke rigtig nogen overordnet funktion i det. At de har forstand på at behandle åndssvage med oplæring og optræning og at omgås dem, tvivler jeg slet ikke på, men det, som var problemet, var jo, om jeg så må sige, virksomhedsledelsen, det var økonomien, og det var måske også en behovsanalyse, man skulle have på daværende tidspunkt. Jeg kan godt pege på folk, som jeg mener ville være velegnede til det, men jeg synes nu ikke, jeg vil gøre det her fra talerstolen, i hvert fald ikke uden at blive direkte opfordret til det. Men jeg vil gerne, hvis man ønsker det, senere pege på disse velegnede folk.

I en bog, som er blevet meget omtalt i de sidste måneder, er det blevet fremhævet, at man skal have eksperter til at oppe- nere over for andre eksperters fejl, og jeg tror, at den virksomhedsledelse, der har været tale om her, har der været god grund til at kritisere, og at folk, der har særlig forstand på virksomhedsledelse og økonomi, skulle have været sat ind for at gøre det bedre. Der findes andre sagkyndige end dem, som sidder i den røde bygning eller i socialstyrelsen.

Det, som er hovedformålet med den linje, vi vil tegne fra mit partis side, er, at vi vil